

*О. Гриневич,
студентка,
Т. Григор'єва,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНОГО МУЛЬТФІЛЬМУ ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ ВМІНЬ ІНТЕРАКТИВНОГО СПІЛКУВАННЯ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У сучасному світі тенденції розвитку мовної освіти займають дуже важливе місце в розвитку людини в цілому. Для того, щоб вільно спілкуватися з носіями мови, уникаючи можливих труднощів з коректним розумінням, важливо не тільки володіти сформованою комунікативною компетентністю, а й знати культурні норми країни, володіти знаннями про особливості соціального побуту, способу життя, володіти мовними реаліями, що складно зробити, перебуваючи за межами країни, що вивчається. На жаль, не завжди є можливість активно спілкуватися з носіями мови і ближче знайомитися із соціальними і культурними нормами країни, мова якої вивчається. Щоб мати розуміння про особливості національної культури і уникнути можливих труднощів, багато вчених рекомендують використовувати автентичні художні матеріали.

Навчання іноземної мови в загальноосвітніх навчальних закладах передбачає формування необхідних мовних навичок, тобто учні повинні володіти не тільки лінгвістичною інформацією: знанням слів, словосполучень, фраз, фонетичними і граматичними відомостями, а й практичними навичками усного та писемного мовлення. На сучасному етапі широко обговорюється проблема використання автентичних матеріалів у процесі навчання іноземної мови в середній школі. Слово «автентичний» означає «справжній, що виходить із першоджерела» [1: 209].

Поняття «автентичність» увійшло в методику навчання іноземної мови з поширенням комунікативного підходу з метою максимального наближення процесу навчання до природного спілкування іноземною мовою.

Г. Р. Вороніна називає автентичними матеріали, які запозичені з комунікативної практики носіїв мови [2: 251].

На думку В. С. Тормошевої, більшість автентичних відеоматеріалів (документальні, художні фільми, навчальний кіно з країнознавчим змістом, інформаційні телепередачі, інтерв'ю, рекламні ролики, відеокліпи і т. д.) призначені для жителів країни, що вивчається, і непридатні в своїй первісній формі для навчальних цілей. Завдання викладача – підготувати дидактичний матеріал для роботи з відеосюжетами або їх окремими фрагментами на заняттях іноземної мови [8: 76].

Доступними на всіх етапах викладання англійської мови вважаються навчальні відеоматеріали. З точки зору методики, навчальний фільм (відеофільм) – це спеціально підготовлений в методичному та режисерському

плані аудіовізуальний засіб навчання, призначений для створення природних ситуацій мовного спілкування і що володіє великою силою емоційного впливу на учнів за рахунок синтезу основних видів наочності (зорової, слухової, моторної, образної, екстралінгвістичної та ін.) [2: 251].

Автентичні відеоматеріали, які використовуються для навчання іноземної мови можна розділити на: відеозаписи навчальних фільмів та передач за участю носіїв мови; відеозаписи оригінальних телепередач; відеозаписи оригінальних документальних або художніх фільмів; саморобні відеозаписи, створені за участю носіїв мови. Для учнів початкової школи більш придатними в процесі навчання є мультиплікаційні фільми. Застосування мультиплікаційних фільмів в процесі навчання іноземній мові забезпечує занурення молодших школярів в атмосферу реального спілкування носіїв мови, демонструє всю специфіку цього спілкування, включаючи емоційну забарвленість, природний темп мови, конотативну лексику, реалії, міміку, жести [4: 102].

Всі мультиплікаційні фільми діляться на різні жанри. Можна виділити наступні жанри мультиплікаційних фільмів: анімація, пригоди, пародія, комедія, фантастика, фентезі, мюзикл, сімейний мультфільм, казка і перекладка. Отже, існує величезне жанрове розмаїття мультиплікаційних фільмів, саме тому вчитель повинен з обережністю вибирати жанр, відповідний саме до певного уроку і відповідній меті.

Вибір саме автентичних матеріалів обумовлений тим, що автентичні відеоматеріали дають різноманіття зразків мови та її різних регіональних акцентів, загальноповсякденної і спеціальної лексики, ідіом і т. д., при цьому в тому контексті, як їх використовують носії мови. Вони гарантують можливість оволодіння іншомовною культурою. Практика демонструє, що учні запам'ятовують те, що чувають і бачать в кілька разів краще і правильніше того, що просто чувають. Для навчання лексиці відео надає прекрасну можливість показати, як носії мови застосовують граматичні структури і використовують лексичні звороти.

Систематичне і раціональне використання відео на уроках робить процес вивчення іноземних мов більш ефективним. Крім систематичності необхідно визначити місце відеоуроків в системі навчання. Зарубіжні методисти рекомендують проводити заняття з впровадженням відеоматеріалів один раз в тиждень або на два тижні. Тривалість такого заняття близько 45 хвилин. У переважній більшості матеріали тривалістю до 5-10 хвилин.

Робота з автентичними відеоматеріалами на уроці іноземної мови передбачає попередню підготовку вчителем дидактичного матеріалу для всіх етапів роботи з відеофрагментами. Автентичні відеоматеріали можуть містити складні мовні структури, які можуть викликати труднощі в учнів. Завдання вчителя – полегшити сприйняття автентичного матеріалу за допомогою спеціально розроблених вправ.

Відеоматеріали використовуються вчителем на уроці іноземної мови:

- при поясненні нової теми;
- для закріплення вивченого матеріалу;
- при здійсненні контролю;

- для повторення, узагальнення, систематизації мовного матеріалу.

Застосування автентичних відеоматеріалів в процесі навчання іноземної мови забезпечує занурення в реальне спілкування носіїв мови, демонструє всю специфіку цього спілкування, включаючи емоційну забарвленість, природний темп мови, конотативну лексику, реалії, міміку, жести. За допомогою автентичних відеоматеріалів здійснюється показ мовних дій в реальній обстановці з наявністю культурного компонента мови, що сприяє значному прогресу в плані навчання усного мовлення.

Автентичні відеоматеріали дозволяють організувати діалог культур: рідної та іншомовної. Учні спостерігають, як носії мови висловлюють свою позицію з приводу будь-яких феноменів, які мають місце у всіх культурах, але по-різному в них проявляються.

У процесі роботи з автентичним відеоматеріалом учні ніби опиняються в країні мови, що вивчається, і проживають певний проміжок часу, спілкуючись з іншими «мешканцями» цієї країни. Таким чином, створюється занурення в мовне середовище. Здійснюється свого роду реальне спілкування, в ході якого діти вчаться комунікувати іноземною мовою.

Отже, до позитивних моментів використання автентичних відеоматеріалів на уроці іноземної мови відносять:

1. Мова, яка використовується в автентичних матеріалах, може виступати як засіб реального спілкування і відображати реальну мовну дійсність.

2. Використання автентичних матеріалів знижує ймовірність того, що учні почнуть спотворювати іншомовну дійсність. Подібного роду матеріали є свідченням життя сучасної цивілізації в країні мови, що вивчається, також вони здатні відобразити ідеї та судження, які поширені в певний момент в іншомовному суспільстві.

3. Інформація, яка подається учням з використанням автентичних матеріалів, а це відбувається в умовах не мовленнєвого середовища, має високий рівень авторитетності. Це пояснюється тим, що більшу пізнавальну активність викликає природність автентичних матеріалів, особливо, якщо їх порівнювати зі звичайними навчальними матеріалами, які виконують тільки навчальні функції. Навчальні матеріали, в порівнянні з автентичними, знижують рівень мотивації [6: 124].

Варто зазначити, що використання відеоматеріалів сприяє розвитку психічної діяльності учнів, а саме уваги і пам'яті. Під час перегляду відеофрагменту, учні повністю поглинені тим, що відбувається на екрані, виникає атмосфера спільної пізнавальної діяльності. Для розуміння змісту мультфільму треба докласти чимало зусиль, відповідно, навіть неуважний учень перетворюється на уважного. Важливий і той факт, що використання різних каналів надходження інформації (слуховий і зоровий, моторне сприйняття) позитивно впливає на запам'ятовування країнознавчого і мовного матеріалу.

Використання відео на уроці може допомогти у вирішенні наступних завдань:

- підвищення мотивації навчання;

- інтенсифікація навчання;
- активізація самостійної роботи учнів;
- підвищення якості знань учнів.

Використання відеоматеріалів на початковому етапі навчання особливо корисно; ми можемо пояснити це тим, що відео об'єднує в собі різні аспекти мовного взаємодії. Ґрунтуючись на візуальній інформації про місце події, невербальній поведінці учасників спілкування в конкретній ситуації учні краще розуміють і сприймають отримувану інформацію.

Таким чином, автентичні відеоматеріали мають величезний потенціал для формування соціолінгвістичної компетентності учнів під час навчання іноземної мови. Ці матеріали містять відомості про різні сфери життя і сфери діяльності в країні мови, що вивчається, створюють ілюзію присутності в ній і несуть додаткові відомості про її культури, роблять спілкування автентичним.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Брецько І. І. Методи організації самостійної роботи школярів в процесі навчання іноземної мови. І.І. Брецько. Науковий вісник Мукачівського державного університету. 2016. №1. С. 208-211.

2. Вороніна Г. Р. Комп'ютерно орієнтовані технології у процесі вивчення іноземних мов // Науковий вісник кафедри Юнеско Київського національного лінгвістичного університету. Серія Філологія. Педагогіка. Психологія. 2013. № 27. С. 250–255.

3. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: підручник. 3-тє вид., випр. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.

4. Інноваційні технології навчання від А до Я / упор. В.Волкова. Київ : Шкільний світ, 2018. 96 с.

5. Коньшева А. В. Современные методы обучения английскому языку. Минск, 2014. 175 с.

6. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: курс лекцій: навч.-метод. посібник для студ. мовних спец. осв. кваліф. рівня «магістр». О. Б. Бігич. Київ, 2018. 344 с.

7. Основи формування іншомовної комунікативної компетенції у середній загальноосвітній школі. Кол. авт. під керівн. проф. П. О. Беха. Київ, 2018. 292 с.

8. Тормошева В.С. Використання ресурсів Інтернет у навчанні іноземних мов: навч. посібник / В.С. Тормошева. Мінськ: Інтернет і Наука, 2019. 371 с.